

РЕЦЕНЗИИ И ОТЗЫВЫ

Кульчицкий В. С.

РЕЦЕНЗИЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ВУЗІВ КАЩЕНКО С. Г. «ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА НОВІТНЬОГО ЧАСУ»

З кожним роком збільшується кількість підручників і навчальних посібників з навчального для студентів ВУЗів курсу «Історія держави і права зарубіжних країн», які видано в межах України.

Пояснюється це зокрема і необхідністю переосмислення деяких його положень, що сформулювалися в попередні роки під впливом ідеологічної упередженості їх авторів.

Загальним недоліком навчальної літератури з курсу є і те, що в ній мало уваги приділяється висвітленню історії державно-правових відносин в зарубіжних країнах в новітній час, а сама вона викладається в значній мірі фрагментарно.

Окрім того, при цьому здебільшого мова йде лише про історію державно-правових відносин в провідних країнах заходу, а державно-правова історія інших зарубіжних країн мало розглядається.

Але історія останніх є важливою складовою частиною загальної історії держави і права зарубіжних країн, в тому числі і в ХХ і на початку ХХІ ст.

Визначені недоліки навчальної літератури з курсу помітно подолані в навчальному посібнику С.Г. Кащенко. В ньому не тільки характеризується історія державно-правових відносин в провідних країнах заходу, а й приділяється потрібна увага їм в державах інших регіонів земної кулі.

Схвалення заслуговує і те, що в навчальному посібнику висвітлюється утворення нових країн в Тропічній і Південній Африці, в Південно-Східній Азії, на Близькому сході, а також процес формування в них національних правових систем.

В навчальному посібнику С.Г. Кащенко ліквідована й інша прогалина, яка є в навчальній літературі з історії держави і права зарубіжних країн.

В ньому до цієї історії органічно залучено історію державно-правових відносин у Росії (СРСР) в ХХ - на початку ХХІ ст. Цьому присвячено декілька спеціальних підрозділів, в яких наводиться достатній конкретно-правовий матеріал.

Навчальний посібник являє собою достатнє і обґрунтоване на сучасному науковому рівні викладення історії держави і права закордонних країн новітнього часу. При цьому визначені й охарактеризовані п'ять її окремих етапів, кожен з яких мав свої закономірності й особливості.

Наведений історико-правовий матеріал систематизовано і хронологічно, і регіонально. Викладення його побудовано методично правильно і відповідає законам логіки. Воно послідовне, конкретне і зрозуміле.

РЕЦЕНЗІЯ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ВУЗІВ КАЩЕНКО С. Г.
«ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА НОВІТНЬОГО ЧАСУ»

Структура навчального посібника правомірна і зумовлена бажанням автора висвітлити ті значні зміни, що мали місце в історії державно-правових відносин в окремих зарубіжних країнах в новітній час.

На відміну від інших підручників і навчальних посібників в навчальному посібнику С.Г. Кащенко є спеціальний розділ, який присвячено висвітленню головних напрямків в розвитку закордонного права в ХХ - на початку Х ст., правовому регулюванню в цей час кримінальних, цивільних, соціальних, шлюбно-сімейних та інших відносин. При цьому наводиться немало нового конкретного історико-правового матеріалу, а зроблені висновки логічно зумовлені.

У другій половині ХХ - на початку ХХІ ст. збільшилося значення в світовій історії мусульманських країн. Тому є доцільним включення до навчального посібника підрозділів, в яких розглядаються особливості регулювання в них правовідносин, ступінь використання при цьому шаріату.

В новітній час помітно зросло значення міжнародного права у сфері регулювання міждержавних відносин. Однак в навчальній літературі це питання взагалі не розглядається. Також не розглядається і питання про формування наднаціональних правових систем в межах регіональних

державних об'єднань. В навчальному посібнику С.Г. Кащенко ці питання розглянуті.

Звичайно цей посібник має і окремі недоліки. Наприклад, не завжди однакове за обсягом висвітлення історії держави і права окремих закордонних країн. Однак ці недоліки малозначущі і не впливають на загальну позитивну оцінку навчального посібника.

Він є першим виданням з історії держави і права закордонних країн новітнього часу своєчасним і корисним для покращення якості підготовки студентів-юристів.

Пост упила в редакцію: 30.05.2006 г.